

Die Studentverpleegster As Adolescent

S.P. Human

Lektrise, Departement Verpleegkunde, Universiteit Pretoria

SUMMARY

The student nurse is no exception to the rule that for an adolescent this stage is a time of uncertainty and is full of problems.

Her status in the social hierarchy is an uncertain one: She is neither a child nor an adult and yet her patients are mainly adult.

She lives through a stage of change, experiences frustration in the face of demands for conformity.

She encounters the problem of self-identification. What is this "self" that she must learn to recognise and accept?

It is important that tutors, ward sisters and matrons should be aware of all this and be competent to help the student nurse through adolescence. She must be able to develop into a mature, responsible, professional member of the community.

INLEIDING

Wanneer ons so na 'n groep studentverpleegsters kyk, kan ons met reg D.J. Faulhaber aanhaal waar hy sê:

“Yesterday a lovely child
Enchanting those she meets,
Pouring tea for favourite dolls
Begging mom for sweets . . .
All too soon a leggy girl
Discovering boys and clothes,
Spending hours before a mirror
Powdering her nose . . .
Presently a woman grown
A tender bud unfurled,
Ready now to prove herself
Before a watchful world!”

As ons nog nader kom aan hierdie groepie, wat op die drumpel staan van die verpleegberoep, dan kom ons agter dat hulle nie net 'n GROEP verpleegsters is nie, maar elkeen 'n aparte, unieke **mens**, vol angs en onsekerheid — maar ook vol verwagting vir wat die nuwe beroep vir haar inhou.

Die studentverpleegster as adolescent

Die term 'adolescent' is afgelei vanaf die Latynse woord "adoloscere" wat beteken: om tot **volwassenheid** te groei. Onder die primitiewe volkere bestaan die gedagte dat 'n persoon volwasse is sodra hy/sy in staat is om te reproduseer. Vandag gebruik ons die term in 'n veel breër sin: 'n persoon is volwasse indien hy/sy op fisiese, psigiese en sosiale vlak volwassenheid bereik het. Adolessensie is 'n tydperk in 'n mens se lewe waarin hy homselfvoorberei vir so 'n

driesydige volwassenheid. Ons verwag van 'n adolessent om sy/haar kinderskoene te ontgroeï en die volwasse wêreld met al sy eise tegemoet te tree.

Die adolessent beleef hierdie tydperk as 'n tydperk vol onsekerheid en probleme. Die studentverpleegster is geen uitsondering op die reël nie — en daarom is dit belangrik dat ons as opgeleide verpleegsters bewus sal wees hiervan en die studente daarin sal ondersteun, veral aangesien ons vanaf die eerste dag in die beroep volwasse eise aan hulle stel, soos byvoorbeeld volwasse oordeel en insig, verantwoordelikheid, selfstandigheid, inisiatief, ensovoorts.

Kom ons verken die adolessent se leefwêreld van naderby:

Die adolessent het 'n **onseker status** in die sosiale hiërargie: sy pas nie meer by die kinders in nie, en deel nie meer hulle belangstellings nie, maar voel haarself ook baie onseker in die geselskap van die volwassenes. Die studentverpleegster ervaar ook hierdie onseker status. Sy moet meestal volwasse pasiënte help, ondersteun en selfs dringend oorreed om byvoorbeeld medikasie teen hul sin te neem. Die student voel haarself nog onveilig in die volwasse wêreld en sulke situasies kan talle vrae by haar laat opduik soos: mag 'n mens só optree teenoor 'n volwassene? Sal die volwassene my nog steeds aanvaar? Was my optrede wel noodsaaklik? Het ek die situasie reg hanteer? Wanneer die senior volwasse personeel bewus is van hierdie probleme kan hulle haar aktiewe leiding gee in so 'n situasie en só die student se sekuriteit in die volwasse wêreld versterk — sodoende ook haar selfvertroue.

Adolessensie is 'n **tydperk van verandering**. Die meeste studentverpleegsters het reeds by die fisiese veranderinge waaraan hulle onderworpe was, aangepas, alhoewel daar nog altyd diegene sal wees wat hulle liggaamlike self nog nie aanvaar het nie. Studentverpleegsters is byvoorbeeld gedurig op 'n dieet en is dikwels moeg en lusteloos wanneer hulle moet kom werk. Verder wil hulle volgens die mode hulle hare los en lank dra, hulle rokke (uniforms) dra soos die modebase dit voorskryf en hulle lang naels rooi verf. Die feit dat die studentverpleegster haar as 'n professionele persoon moet gedra en klee, kan dikwels onnodige frustrasies en teenstand meebring as die saak nie met simpatie en begrip aan studente verduidelik word nie.

Psigiese veranderinge vind ook gedurende adolessensie plaas: "It is a period during which marked changes occur in duties, responsibilities, privileges and relationships with others . . . Under such conditions, changed attitudes toward self, parents, peers and others become inevitable."⁴

Ons sien dus dat ons hier veral te doen het met die probleem van **selfidentifikasie**. Wat is hierdie 'self' wat die studentverpleegster moet leer ken en aanvaar."

Daar is baie menings en beskouings omtrent die 'self'. Enkele hiervan is —

"The self is a composite of thoughts and feelings which constitutes a person's awareness of his individual existence, his conception of who and what he is"²

"A person's self is the sum total of all he can call his"²

"The self includes, among other things, a system of ideas, attitudes, values and commitments."⁵

"The self is the individual as known to the individual."⁵

Uit al bogenoemde sieninge kan afgelei word dat die 'self' baie moeilik definieerbaar is. Wat egter onteenseglik bekend is, is dat elke persoon uniek is en sekere vermoëns, gawes en talente besit en dat die adolessent in die adolessensietydperk

hierdie unieke self van haar moet leer ken en aanvaar; haar gawes en talente moet ontdek en hulle leer gebruik, bewus moet word van haar tekortkominge en, waar moontlik, dit probeer herstel.

Die sosiale omgewing speel 'n belangrike rol in die vorming van 'n selfkonsep. George H. Mead druk homself baie sterk ten opsigte hiervan uit: "The self . . . is essentially a social structure, and it arises in social experience . . . it is impossible to conceive of a self-arising outside of social experience"⁵

Hierdie aanhaling beklemtoon die belangrike deel wat elke student se dosent, saalsuster, matrones en kollegas het om haar te help om tot behoorlike selfidentifikasie te kom, deur haar goeie eienskappe vir haar uit te wys en daarop te bou.

'n Volwasse konsep is noodsaaklik in verpleging, want slegs 'n gelukkige, goedaangepaste verpleegster sal kan voldoen aan al die verantwoordelike eise wat aan haar gestel word. Dit is noodsaaklik om werklik doeltreffende pasiënt-sorg te kan lewer.

Wanneer ons die verpleegster ook hierin leiding gee, sal ons kan aanhaal:

"I have watched you grow
from a time of insecurity
to a place of acceptance —
of life — of yourself.
You have learned to
express your emotions
rather than smothering them.
You understand and have learned
to communicate your understanding
to others
And because of this,
I have grown too . . ."

Adolessensie is 'n tydperk van **emosionele onstabieleit**. Fluktuasie van emosies is baie algemeen in hierdie tydperk. Reaksies kan wissel van tranes-uitbarstings na hartlike lag-buie; van selfvertroue na selfverwerping; van selfsugtigheid na bedagsaamheid; van entoesiame na onverskilligheid. Die een minuut is die jong adolessent in die wolke, die volgende oomblik in die diepste wanhoop.

Hierdie onstabieleit kom veral voor in die vroeë adolessente jare en stabiliseer dan geleidelik gedurende die latere adolessente jare. Ook die student in die laatadolessensie ervaar by geleentheid intense woede, angs, bekommernis, jaloesie, vreugde en liefde — alhoewel dit met meer realisme gepaard gaan as in die vroeëre adolessente jare. Hiervan moet senior persone bewus wees, en in ag neem in hul optrede teenoor studentverpleegsters — hulle die geleentheid gun om oor hulle emosionele ervarings te praat en hulle help om dit te verwerk, veral in krisissituasies soos byvoorbeeld waar die student aan 'n sterwende pasiënt ondersteuning moet gee; waar sy bewus word dat haar geliefkoosde pasiënt-jie leukemie het, ensovoorts.

Adolessensie is 'n tyd van **aanpassing**. Uit die voorafgaande kan afgelei word dat adolessensie 'n tydperk van groot aanpassing is. Die studentverpleegster het buiten die genoemde bykomende dinge om by aan te pas, byvoorbeeld die **koshuis of verpleegsterstehuis**.

Die student moet nou self besluite neem, selfdissipline toepas ten opsigte van vryetydsbesteding en die besteding van haar geld. Sy moet haar medestudente leer respekteer en aanvaar al het hulle 'n ander lewensbeskouing, ensovoorts. Sy moet leer om aan te pas by haar nuut verkreeë vryheid en onafhanklikheid — en hoe om dit op 'n verantwoordelike manier te benut.

Aanpassing by hospitaalroetine

Sy moet aanpas by ongewone werkstye, nagdiens en die feit dat Sondag maar net so 'n dag is ten opsigte van hospitaalroetine as enige ander dag. Sy moet aanpas by die hospitaaldissipline en hiërargie, óók by professionele en etiese gedragskodes. Sy moet gewoon word aan en aanpas by die gedurige aanskouing van pyn en lyding van mense en sy moet haar verantwoordelikheid teenoor haar seniors, medestudente, minderes en pasiënte toenemend besef en aanvaar. Sy moet daaraan gewoon raak om selfs die nederigste taak met blymoedigheid, liefde en nougesetheit te verrig.

Aanpassing by vriende

'n Baie belangrike keuse wat die studentverpleegster moet maak is die van vriende. Die regte vriende is van die uiterste belang, want 'n mens konformeer gewoonlik met sy vriende. G.D. Prentice het gesê:

“Friendship is an education. It draws the friend out of himself and all that is selfish and ignoble in him and leads him to life's higher levels of altruism and sacrifice. Many a man has been saved from a life of frivolity and emptiness — to a career of noble service by finding at a critical hour the right kind of friend.”¹

Aanpassing by nuwe studiepatrone

Die student moet die regte gesindheid teenoor haar studie aankweek. Sy moet gewoon raak om meer en meer selfstudie toe te pas en leer om 'n streng selfdissipline in haar studies te handhaaf. Sy moet ook besef dat dit in verpleegopleiding nie net gaan om die bemeestering van sekere teoretiese kennis of die verkryging van genoegsame praktiese ervaring in die tegniek van verpleging nie. Dit behels veel meer as blote opleiding vir 'n spesifieke loopbaan — dit het ook en veral te doen met die vorming van haarself as mens — sodat sy haarself, haar kennis en vaardighede doeltreffend kan aanwend by die versorging van siektes.

Aanpassing by nuwe waarde- en normsisteme

Die student, weg van die beskermende ongewing van die ouerhuis, moet self besluit wat reg en wat verkeerd is. Gevestigde of aangeleerde waardes beland in die weegskaal en die student se persoonlike prioriteite ten opsigte van waardes en norme word vasgelê.

Dit is dus só dat die studentverpleegster, bo en behalwe die normale aanpassingsprobleme van die adolescent, te kampe het met vele ander. “The adjustments which must be made by a student nurse are many and difficult. Homesickness, poor study habits, trouble in adapting to routine and discipline and problems of a personal nature are encountered frequently during the initial phases of a nurse's training.”⁸

Hierdie feite beklemtoon die behoefte aan en die belang van begeleiding van die studentverpleegster deur senior ver-

pleegpersoneel, veral die dosent en die saalsuster. Sy moet gehelp, gesteun, gelei word tot verantwoordelike, professionele volwassenheid, want daardeur word die grondslag gelê vir arbeidstevredenheid in die toekoms. Dit is van arbeidstevredenheid dat 'n skrywer die volgende sê:

“The reward of job satisfaction comes in self satisfaction — knowing that you have cared for patients in the safest and most efficient manner within the scope of nursing. The safety of the patients is utmost in the mind of nurses who insist on doing procedures correctly. Routines are carried out whether the supervisor is on duty or not — for the emergency in the middle of the night or at the weekend”⁷

Ook dr. Gerhard Beukes kan in dié verband aangehaal word —

“Ek glo daar is geen benydenswaardiger mens as hy wat die werk gevind het waarin hy sielsgelukkig kan wees nie”²

SLOT

Die studentverpleegster het 'n groot behoefte aan verantwoordbare leiding ten opsigte van wat van haar verwag word. Sy moet tot ontleding, begrip en waardering van haar eie persoonlikheid kom. Sy moet geleentheid gebied word om 'n aanvaarbare eie professionele identiteit te ontwikkel. Sy moet ontplooi tot 'n volwaardige, verantwoordelike professionele lid van die gemeenskap.

Dit gaan hier nie soseer om wátter persoonlikheidstrekke die student beskik nie, maar hoe sy haar persoonlikheid sal aanwend in belang van haar eie vorming sowel as die van haar pasiënte. “Die wyse Skepper het aan ons elkeen 'n taak opgedra. 'n Heel besondere taak wat deur niemand anders voltooi kan word nie, as net deur onself. Al wat Hy van ons vra, is die geesdrif en gewilligheid om daardie taak te verrig — vir die ander vermoëns en talente wat dit verg, sal Hy self sorg.”²

Vir elke studentverpleegster kan die professionele volwassene in die verpleegberoep die volgende toewens, tesame met die versekering dat ons haar begryp en sal help om ook professionele volwassenheid te bereik aan die hand van ons voorbeeld, hulp en ondersteuning.

“You've chosen a very difficult path to travel
A path filled with opportunities and disappointments.
But I see you — striving to push ahead and I know you will succeed.

You have chosen the path to be real, and because of this you will suffer, but you will grow.”¹

BOEKELYS

1. Betts, George: “My Gift to you” Celestial Arts, Milbrae California. 1972.
2. Beukes, Gerhard, J.: Ek glo. Tafelberg Uitgewers, Kaapstad. 1969.
3. Hayes, Wayland, J. Gazaway, Rena: “Human Relations in Nursing” W B Saunders Company. Philadelphia. London. 3rd edition.
4. Hurlock, Elizabeth, B.: “Developmental Psychology” McGraw-Hill Book Company, New York. 3rd Edition.
5. Jersild, Arthur, T.: “In Search of Self” Teachers College, Columbia University. New York.
6. Peplon, Hildegard: “Interpersonal Relations in Nursing” G P Putnam's Sons. New York.
7. Ross, Carmen F.: “Personal and Vocational Relationships in Practical Nursing.” J B Lippincott Company. Philadelphia. 3rd Edition. 1961.
8. Schoeman, H.D.B.: Handleiding by die studie van menslike verhoudings vir verpleegsters. Mercury Printing Works (Pty) Limited. 1963.